0249/23

PATROLOGIÆ

CURSUS COMPLETUS

SIVE

BIBLIOTHECA UNIVERSALIS, INTEGRA, UNIFORMIS, COMMODA, OECONOMICA,

OMNIUM SS. PATRUM, DOCTORUM SCRIPTORUMQUE ECCLESIASTICORUM

QUI AB ÆVO APOSTOLICO AD USQUE INNOCENTII III TEMPORA FLORUERUNT;

RECUSIO CHRONOLOGICA OMNIUM QUÆ EXSTITERE MONUMENTORUM CATHOLICÆ TRADITIONIS PER DUODECIM PRIORA ECCLESIÆ SÆCULA,

JUXTA EDITIONES ACCURATISSIMAS, INTER SE CUMQUE NONNULLIS CODICIBUS MANUSCRIPTIS COLLATAS, PERQUAM DILIGENTER CASTIGATA;

DISSERTATIONIBUS, COMMENTARIIS LECTIONIBUSQUE VARIANTIBUS CONTINENTER ILLUSTRATA;

OMNIBUS OPERIBUS POST AMPLISSIMAS EDITIONES QUÆ TRIBUS NOVISSIMIS SÆCULIS DEBENTUR ABSOLUTAS DETECTIS, AUCTA,

INDICIBUS PARTICULARIBUS ANALYTICIS, SINGULOS SIVE TOMOS, SIVE AUCTORES ALICUJUS MOMENTI SUBSEQUENTIBUS, DONATA;

CAPITULIS INTRA IPSUM TEXTUM RITE DISPOSITIS, NECNON ET TITULIS SINGULARUM PAGINARUM MARGINEM SUPERIOREM DISTINGUENTIBUS SUBJECTAMQUE MATERIAM SIGNIFICANTIBUS, ADORNATA;

OPERIBUS CUM DUBIIS TUM APOCRYPHIS, ALIQUA VERO AUCTORITATE IN ORDINE AD TRADITIONEM ECCLESIASTICAM POLLENTIBUS, AMPLIFICATA;

DUOBUS INDICIBUS GENERALIBUS LOCUPLETATA: ALTERO SCILICET RERUM, QUO CONSULTO, QUIDQUID UNUSQUISQUE PATRUM IN QUODLIBET THEMA SCRIPSERIT UNO INTUITU CONSPICIATUR; ALTERO SCRIPTURÆ SACRÆ, EX QUO LECTORI COMPERIRE SIT OBVIUM QUINAM PATRES ET IN QUIBUS OPERUM SUORUM LOCIS SINGULOS SINGULORUM LIBRORUM SCRIPTURÆ TEXTUS COMMENTATI SINT.

EDITIO ACCURATISSIMA, CÆTERISQUE OMNIBUS FACILE ANTEPONENDA, SI PERPENDANTUR: CHARACTERUM NITIDITAS, CHARTÆ QUALITAS, INTEGRITAS TEXTUS, PERFECTIO CORRECTIONIS, OPERUM RECUSORUM TUM VARIETAS TUM NUMERUS, FORMA VOLUMINUM PERQUAM COMMODA SIBIQUE IN TOTO OPERIS DECURSU CONSTANTER SIMILIS, PRETII EXIGUITAS, PRÆSERTIMQUE ISTA COLLECTIO, UNA, METHODICA ET CHRONOLOGICA, SEXCENTORUM FRAGMENTORUM OPUSCULORUMQUE HACTENUS HIC ILLIC SPARSORUM, PRIMUM AUTEM IN NOSTRA BIBLIOTHECA, EX OPERIBUS AD OMNES ÆTATES, LOCOS, LINGUAS FORMASQUE PERTINENTIBUS, COADUNATORUM.

SERIES PRIMA,

IN QUA PRODEUNT PATRES, DOCTORES SCRIPTORESQUE ECCLESIÆ LATINÆ A TERTULLIANO AD GREGORIUM MAGNUM.

ACCURANTE J.-P. MIGNE, Cursuum Completorum IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

PATROLOGIÆ TOMUS XXIII.

S. HIERONYMI TOMI SECUNDUS ET TERTIUS.

PARISIIS, EXCUDEBAT VRAYET,
IN VIA DICTA D'AMBOISE, PRES LA BARRIERE D'ENFER,
OU PETIT-MONTROUGE.

1845.

Digitized by Google

ritatis Dei recesserunt. Quædam secreta cogitationum ma- A
chinamenta thesauros Deus voluit appellare.
nivis, aut thesauros grandinis aspexisti ?
Qui impœnitenti corde numquam ad Dominum conversuri
essent, dispensatione divina effecti sunt ministri pœna-
Quæ præparavi in tempus hostis, in diem
rum, alii vero per castigationem Dei emendati sunt.
Via est Evangelii prædicatio, per
pugnæ et belli ? Per quam viam spargitur
quam lux fidei spargitur super corda credentium. Dona
ferventis Spiritus sancti. Vehementissi-
lux, dividitur æstus super terram ? Quis de-
mus imber est Salvatoris Evangelium, qui in signis atque
virtutibus viam sibi fidei fecit in nationibus, terrore nomi-
dit vehementissimo imbri cursum, et viam
nis Dei, atque tonitruo miraculorum.
Copiosa prædicationis abundantia
tonantis tonitrui; ut plueret super terram
in nationibus, in quibus nullus Prophetarum missus fuerat.
absque homine in deserto, ubi nullus mor-
Evangelicus imber terram B
Ecclesiæ, quæ fuerat a Deo desolata, charitatis Dei pingue-
talium commoratur ? Ut impleret inviam et
dine replevit. Ut ex ubertate donorum cœlestium semen
vitæ surgat.
desolatam, et produceret herbas virentes ?
Quis hujus pluviæ, et hujus imbris Dominici, de quibus supra
diximus, auctor et conditor est, nisi Deus?
Quis est pluviæ pater, vel genuit stillas
De cordis secreto districta sententia.
roris ? De cujus utero egressa est glacies ; et
Quia quorumdam corda dura insolubili gelu constringuntur,
ut non sentiant fervorem charitatis Dei.
Impii homines ad instar
gelu de cœlo quis genuit? In similitudinem
lapidum solidi et nimium duri affecti sunt, et in profundissi-
lapidis aquæ durantur ; et super faciem
ma mentis obscuritate demerguntur. Septem stellæ, quæ
abyssi constringitur. Numquid conjungere
splendide emicant, Sanctos omnes septiformi Spiritus
virtute fulgentes significant. Arcturus
valebis micantes stellas Pleiades ; aut gy- C
ex septem stellis constat : ita et Ecclesia ex fide Trinitatis,
et operibus quatuor principalium virtutum consummatur.
Christus de
rum Arcturi poteris dissipare? Numquid
sublimibus veniens, lucem nobis fidei exhibet ; qui et
producis luciferum in tempore suo, et ves-
vesper appellatur, quia in cruce tempore passionis occubuit.
Ut non sint filii tenebrarum, sed filii luciferi, et filii Dei.
perum super filios terræ consurgere facis ?
Numquid tu Job quasi cognitor futurorum, jam nosti quo
ordine in cœlo Ecclesia, et quam diversæ gratiæ Spiritus mei
Numquid nosti ordinem cœli, et ponis ratio-
velut stellæ fulgent? in occulto ubi a ne-
nem ejus in terra? Numquid elevabis in ne-
mine videaris. resistentium Synagoga populorum
bula vocem tuam, et impetus aquarum ope-
circumdabit te. Sancti fulgura dicuntur, qui mittuntur a
Deo, ut prædicatione Evangelii illuminent mundum.
riet te? Numquid mittis fulgura, et ibunt; D
Cum gratiarum actione, et laude Deo præsentes ostendunt.
Christus
et revertentia dicunt tibi : Adsumus? Quis
enim Dei sapientia in viscera Virginis venit.
posuit in visceribus hominis sapientiam ?
Omnes Sanctos significat, qui in nocte sæculi per fidem
clamant ad Dominum.
vel quis dedit gallo intelligentiam? Quis
fidem Ecclesiæ quæ cœli nomine appellatur : ubi Angelicæ
enarravit cœlorum rationem, et concen-
virtutes indefessa voce clamant laudem Dei. Infidelitate
tum cœli quis dormire facit ? Quando fun-
utique pulvis aridus, Apostolico labore in fructiferam Ec-
debatur pulvis in terram, et glebæ com-
clesiæ fidem miscetur. Diabolica fraude deceptam animam
pingebantur ? Numquid capies leænæ præ-

id est, eorum qui prius ejus fuerant, sed nunc ad Deum
conversi sunt.
dam, et animam catulorum ejus implebis,
In cordibus impiorum hominum. In his latibulis sedent
quando cubant in antris, et in specubus in-
dæmones in abditis peccatorum.
Corvus diabolus, et socios ejus, et omnes
patres quos habuimus in errore, significat.
sidiantur ? Quis præparat corvo escam suam,
Et relinquentes eos, omnes credentes clamant ad Deum in
quando pulli ejus ad Deum clamant, va-
oratione, quotidianum postulantes panem, quia peregrini
et hospites sunt super terram.
gantes eo quod non habeant cibum ?

CAPUT XXXIX.

Apostolos et omnes prædicatores veritatis significat, qui
id est, damula.
Numquid nosti tempus partus ibicum in
In fortitudine fidei, velut in petris per Spiritum imbuentem
eos, verbum Evangelii pariunt.
petris, vel parturientes cervas observasti ?
Vivum verbum Dei penetrans, in hoc spiritali conceptu
Dinumerasti menses conceptum earum, et
profectus quosdam incrementorum, velut per menses tem-
porum in cordium sinibus operatur. Condescendo in
scisti tempus partus earum ? Incurvantur
infirmioribus. Persecutionibus, sive af-
fectu charitatis Sancti compulsi clamant ad Deum.
ad fœtum et pariunt, et rugitus emittunt.
A carnalibus et pristinis desideriis suis. Ad beatitudinem vitæ
Separantur filii earum, pergunt ad pastum ;
æternæ, proficiunt in virtutibus, ad inanes cogitationes hujus
egrediuntur et non revertuntur ad eas.
sæculi. Populum Judæorum. in desideriis. Legis præ-
Quis dimisit onagrum liberum, et vincula
cepta, quibus nunc spoliati sunt. Quia de regno expulsi
ejus quis solvit? Cui dedi in solitudine do-
sunt. in vita sterili, et in terra infructuosa.
mum, et tabernacula ejus in terra salsugi-
Ecclesiam communis vitæ, hanc multitudinem quisque
Judæus contemnit.
nis, et contemnit multitudinem civitatis.
Cujuslibet evangelizantis verbum Dei, et fidem Ecclesiæ.
superbos
Clamorem exactoris non audit; circumspi-
Scribas et Pharisæos. traditiones eorum, quæ
cit montes pascuæ suæ, et virentia quæque
ad delicias carnis pertinent. Idem et unicornis. Su-
perquirit. Numquid volet rhinoceros ser-
perbia in cornu designatur. Populum Gentilem significat.
ad pastum doctrinæ tuæ in Ecclesia.
vire tibi, aut morabitur ad præsepe tuum?
Populus quondam incircumcisus carnalium voluptatum,
Numquid alligabis rhinocerota ad arandum
loro fortissimo charitatis Christi per fidem alligatus, et con-
fringet duritiam peccatorum, et colet terram Dominicam
loro tuo, aut confringet glebas vallium
humilitatis. Ego Deus novi fortitudinem charitatis ejus et
post te? Numquid fiduciam habebis in
patientiæ; et idcirco dereliqui ei ad imitandum me omnes
magna fortitudine ejus, et derelinques ei
labores dispensationis meæ. Ut mihi Ecclesiæ fructum af-
labores tuos? Numquid credes ei, quod red-
ferat.
dat sementem tibi ; et aream tuam congreget ?
Quorum tria sunt genera : album, nigrum, varium. Hæ tres
Penna struthionum similis est pennis he-
aves homines diversi facinoris significant, sed in Ecclesiam
similitudine morum perveniunt. Ecclesiæ filios, quos hic
parit per doctrinam. Relinquere autem eos dicitur, dum ad-
rodii et accipitris ; quando derelinquit in
versantibus non resistit. fovendo doctrina.
terra ova sua, tu forsitan in pulvere cale-
Ecclesia non curat. damnatio persecutionis.
facies ea. Obliviscitur quod pes conculcet
serpentes antiqui suadendo illicita. id est, Eccle-
ea, aut bestiæ agri conterant. Duratur ad

Digitized by Google

sia, quoniam generationem terrenam non attendit, sed A
negat ut illic inveniat. subauditur, *non*
filios suos quasi non sint sui; frustra labo-
frustra. Voluntarie, non timore veteris Legis, Ecclesia filios suos in persecutione dimisit. Quia stulta mundi
ravit, nullo timore cogente. Privavit enim
elegit. Ideo Ecclesiam privavit carnali sapientia.
fugere damna ter-
eam Deus sapientia, nec dedit illi intelligen-
rena. reddendi mercedem. in sublimitatem
tiam. Cum tempus fuerit, in altum alas
meriti. diabolum et satellites ejus, quoniam deficient in novissimo.
erigit: deridet equum et ascensorem ejus.
diabolo adversariam potestatem.
Numquid præbebis equo fortitudinem, aut
pro superbia qua contra Deum perversa loquitur. Quia sicut
circumdabis collo ejus hinnitum? Numquid
locusta terræ, ita diabolus agro Christi nocere desiderat.
Fortitudinis
suscitabis eum quasi locustas? Gloria na- B
ejus audacia, ut inimicos suos in fugam vertat, inimicos scilicet Christi. Terrenos homines in terrena demergens
rium ejus terror. Terram ungula fodit, et
supercalcat. quia aliquando contra eos, qui spiritalibus armis induti sunt, confidit.
exsultat: audacter in occursum pergit armatis.
Quoniam frequenter gladio verbi Dei ad horam territus, revertitur. Lo-
Contemnit pavorem, nec cedit gladio. Su-
cus iniqui, in quo perfidia absconditur, sicut sagittæ in pharetra. Diversas nequitias
per ipsum sonabit pharetra, vibrabit hasta
satellitum ejus dicit, quibus ipse exercitum Christi aliquando aggreditur. terrenos in opere suo.
et clypeus. Fervens et fremens sorbet ter-
Prædicationes audire non timet.
ram, nec reputat tubæ sonare clangorem.
Quando adversarius audierit adhortantem commilitones suos, Doctorem Ecclesiæ, dicit: Vah; quis contra me ascendat? hoc est, ut audeat contra me pugnare. De longe
Ubi audierit buccinam, dicet: Vah. Procul C
sentit eos, qui diversis hortationibus se invicem contra diabolum acuunt, quod significat ululatus exercitus. baptismi
odoratur bellum, exhortationem ducum, et
ululatum exercitus. Numquid per sapien-
bonis ornabitur, quia nunc populum christianum significat.
tiam tuam plumescit accipiter, expandens
spiritalem ascensionem in fervorem charitatis. de infimis
alas suas ad austrum; aut ad præceptum
mundi illecebris, tunc fortis in spiritali volatu. in meritis
tuum elevabitur aquila? et in arduis ponet
bonis mansionem suam. In fortibus fundamentis blasphemi
nidum suum? In petris manet, et in præ-
intelliguntur, qui sunt nimium duri corde. in cordibus peccatorum hominum. Per peccatores alios decipit. ad-
ruptis silicibus commoratur, atque inacces-
sis rupibus. Inde contemplatur escam, et
versarii mentis intuitus subtili intentione longe prospicit.
socii dia-
de longe oculi ejus prospiciunt: pulli ejus D
boli livore invidiæ sitientes sanguinem hominum lambunt.
Diabolus, et socii ejus, ubi pec-
lambunt sanguinem, et ubicumque cadaver
catum agnoscunt, fœtorem animæ sciunt.
fuerit, statim adest. Et adjecit Dominus, et
Hic apparet, quod contra Deum qua-
locutus est Job: Numquid qui contendit cum
dam præsumptionis audacia ex fiducia bonæ conscientiæ sit locutus, non tamen blasphemaverit Deum, sicut quibusdam videtur.
Deo, tam facile conquiescit? Utique qui ar-
Ad interrogata
guit Deum, debet respondere ei. Respondens
respondit, et ait scriptor libri hujus. Beatus Job agnoscens
autem Job Domino, dicit: Qui leviter locu-
se leviter et non consummare locutum, dicit omnino se Deo non posse respondere.

Virtute
tus sum, respondere quid possum? Manum
boni operis tegere culpam incaute locutionis.
Duo illa verba
Ac si dicat: Rectum
meam ponam super os meum: unum locu-
esse æstimo, quæ ait: *Anima mea elegit suspendium, et mortem ossa mea*. Et: *Si flagellat occidat semel, et non de pœnis innocentum rideat*.
quidem me inter homines credidi, sed te loquente, et ante flagella pravum, et post flagella me rigidum inveni; quibus ultra non addo.
tus sum, quod utinam non dixissem; et
quia nunc quanto te subtilius loquentem intelligo, tanto memetipsum humilius investigo.
alterum, quibus ultra nihil addam.

CAPUT XL.

de incre-
Respondens autem Dominus Job de tur-
pationis impetu. Omnis, qui cum Deo loquitur, lumbos prius charitate jubetur accingere.
bine, dixit: Accinge sicut vir lumbos tuos;
Quomodo Deus hominibus loquatur, multis significationibus divinæ Litteræ nobis indicant. Quisquis contra
interrogabo te, et indica mihi. Numquid irri-
flagella semetipsum defendere nititur, flagellantis judicium evacuare conatur. Aut ita intellige: Tua
tum facies judicium meum; et condemnabis
quidem bene acta consideras, sed mea occulta judicia ignoras; si ex tuis meritis contra mea flagella disputas, quid aliud quam me de injustitia addicere te justificando festinas, Ac si diceret: Si quid potes,
me, ut tu justificeris? Et si habes brachium
ipsos dæmones, quorum tribulationibus contereris, expugna atque disperge. In brachio,
sicut Deus, et si voce simili tonas? Circum-
potentiam divinam; in voce terrorem majestatis suæ Deus significat; non quod beatus Job ita elatus sit, ut se erigere
da tibi decorem, et in sublime erigere. Et
contra Deum, vel cogitatione conciperet, sed increpantis Dei verba talia sunt: Nec sic contra Deum velut ex æquo
esto gloriosus, et speciosis induere vestibus.
contendere deberes, si tibi esset fortitudo ut Deo.
Disperge superbos furore tuo, et respiciens
Superborum et arrogan-
omnem arrogantem humilia. Respice cunctos
tium animas cum intellectibus suis in foveam inferni demerge. Quam impossibile est, ut
superbos, et confunde eos. Et contere im-
hæc homo habeas, tam stultum est, ut quasi ex æquali con-
pios in loco suo, et absconde eos in pulvere
tra Deum loquaris, a quo humiliter sperare misericordiam
simul, et facies eorum demerge in foveam.
debes, ut ejus dextera, id est, virtute contra eos, quos dixi,
Et ego confitebor quod salvare te possit
superbos et arrogantes impiosque salveris.
Diabolus ita factus est damnatus, ut qui
dextera tua. Ecce Behemoth, quem feci te-
prius in interitu multorum gavisus est, nunc invitus mansuete tecum vivit quasi bos. Unde potestas
cum, fenum quasi bos comedet. Fortitudo
diaboli in humano genere maxime per luxuriam viris.
prævalet.
ejus in lumbis ejus, et virtus illius in um-
mulieribus. Novissima in duritia superbiæ
bilico ventris ejus. Constringit caudam
et desperationis concludet. Vincula illicitarum cupiditatum et libidinum multiformem tenacitatem significant.
suam quasi cedros. Nervi testiculorum ejus
Duritia et inflexibilis ejus malitia.
perplexi sunt. Ossa ejus velut fistula æris:
Hic intelligitur quod numquam se diabolus per pœnitentiam Deo sit humiliaturus. Qua
cartilago ipsius quasi laminæ ferreæ. Ipse
in præceptis ejus inter cæteras creaturas Dei primus habebatur. id est, ut malo quo alios
principium viarum Dei; qui fecit eum, ap-

Digitized by Google